

“Oppe i Norge ...” – ja, resten af teksten til den kendte børnesang kommer næsten af sig selv. Trolde og Norge hører sammen, ligesom så mange andre ting – gedeost, oliepenge og langrend, fx – også hører sammen med Norge i vores til tider ganske stereotype opfattelse af landet og dets kultur. Som Hans Hauge bemærker i sin artikel i dette nummer af *Passage*, så er det en dansk specialitet at satirisere over Norge og nordmænd. Men selv om det unægteligt er sjovt at gøre grin med Norge, så kommer man ikke uden om, at der i disse år bliver skrevet betydelige mængder rigtig god litteratur i Norge. I dette nummer af *Passage* ønsker vi at stille skarpt på nogle af de tekster, forfatterskaber og tendenser, der præger norsk litteratur i disse år, og samtidig håber vi at kunne belyse nogle hidtil upåagtede forbindelseslinjer mellem den norske og den danske litteratur.

Vi indleder nummeret med en mail-udveksling mellem den danske forfatter Martin Glaz Serup og den norske forfatter og forlagsredaktør Geir Gulliksen. Glaz Serup mener at finde et stadig tydeligere religiøst spor i norsk litteratur, men den tanke tilbagevises på det bestemteste af Gulliksen. Dialogen kredser om Glaz Serups og Gulliksens forfatterskaber, men den handler også om ny norsk litteratur. I “Norsk litteratur som post-kolonial?” hævder Hans Hauge, at nordmændene i modsætning til danskerne kan producere verdenslitteratur. Det er imidlertid ikke det, der er artiklens primære ærinde. Med en mangfoldighed af henvisninger til nyere og ældre norske forfattere diskuterer Hauge, hvorvidt norsk litteratur er post-kolonial eller ej. Efter Hagues artikel bringer vi Per Thomas Andersens “Kosmopolitisme og post-nationalisme i nyere norsk litteratur”. Andersen hævder, at kosmopolitiske og post-nationale perspektiver findes i en række norske forfatterskaber, og som eksempel herpå foretager han en læsning af Dag Solstads seneste roman, *Armand V. Fotnoter til en uutgravd roman*.

Tine Engel Mogensen beskæftiger sig i sin artikel med den norske forfatter Hanne Ørstavik. Hun læser Ørstaviks roman *Kjærlighet* som en frostdidt romancekritik, som det hedder i artiklens undertitel, i traditionen fra Cervantes og Flaubert. I en tekstnær analyse sammenligner Mogensen Ørstaviks roman med Emile Zolas *Une page d'amour*, og hun undersøger romancelæsningens fatale følger i 1990'ernes Nordnorge. Herefter følger nok en nærlæsning, Rikke Andersen Kraglunds artikel om mængden af referencer i Jan Kjærstads *Homo Falsus*. Hvad enten man bryder sig om de mange referencer i Kjærstads bog eller ej, argumenterer Andersen Kraglund, så er henvisningerne essentielle, og man må nødvendigvis forholde sig til dem. Og hun viser, hvordan man, hvis man kombinerer og sammenstykker fortællinger fra romanens forskellige rum og tider og studerer de mange digressioner, kan finde hidtil oversete ‘modstykker’ til hovedhistorien. Ikke mange danskere læser norsk litteratur, men i artiklen “Den norske forbindelse” hævder Max Ipsen, at en bestemt gruppe danskere, nemlig danske forfattere, faktisk læser norsk litteratur, og at de bliver påvirket af den. Med den danske kortprosa som eksempel viser han, at nyere norsk litteratur har betydning for dansk litteratur.

Vi afrunder det norske tema med et essay af den norske forfatter Kjartan Fløgstad. I “De yderste ting” skriver han om en rejse til Skulpturlandskap Nordland i det

nordligste Norge. Her så Fløgstad Luciano Fabros “Il Nido”, et kunstværk der førte ham ind i overvejelser over kunstens plads i det senmoderne.

Mod slutningen af nummeret bringer vi en enkelt tekst uden for temaet. Det drejer sig om Jørn Boisens “Var Marquis de Sade sadist?”. I artiklen skriver Boisen om libertinagen og stiller spørgsmålet, om de Sades forfatterskab er udtryk for en erotisk utopi eller problematiseringen af en erotisk utopi? Gennem en læsning af *De 120 dage i Sodoma* besvarer han spørgsmålet.

Som noget nyt begynder vi at bringe enkelte anmeldelser i hvert nummer. De første to anmeldelser i Passage har vi fået Anne-Marie Mai og Søren Frank til at skrive. De anmelder henholdsvis *Krysninger. Nye perspektiver på moderne nordisk lyrikk*, der er redigeret af Ole Karlsen, og Jesper Gulddals *Litterære pasregimer*.

“At leve er – krig med trolde / i hjertets og hjernens hvælv. At digte, – det er at holde / dommedag over sig selv”, skrev Henrik Ibsen som bekendt i “Et vers”. Her holder vi dommedag over (vores egen noget indskrænkede opfattelse af) norsk litteratur, og blandt andet derfor finder man Ibsens blækhushus på forsiden til dette nummer.